

د ژوند مهارتونه

دویم ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۷ هـ. ل.

د ژوند مهارتونه

دویم ټولگی

د ژوند مهارتونه

دویم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۷ هـ.ش.

د کتاب ځانگړتیاوې

مضمون: د ژوند مهارتونه

مؤلفین: د ژوند د مهارتونو د درسي کتابونو مؤلفین

ادیت کونکي: د پښتو ژبې د ادیت دیپارتمنت غړي

ټولگی: دویم

د متن ژبه: پښتو

انکشاف ورکونکی: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف لوی ریاست

خپروونکی: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست

د چاپ کال: ۱۳۹۷ هجري شمسي

د چاپ ځای: کابل

چاپ خونه: بهیر مطبعه

برېښنالیک پته: afg.curriculum@moe.gov.af

د درسي کتابونو د چاپ، وېش او پلورلو حق د افغانستان اسلامي جمهوریت د

پوهنې وزارت سره محفوظ دی. په بازار کې یې پلورل او پېرودل منع دي. له

سرغړوونکو سره قانوني چلند کېږي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ملي سرود

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه بان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زره وي جاویدان
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځلیري
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مودی رهبر

د پوهنې د وزیر پیغام

اقراً باسم ربک

د لوی او ښوونکي خدای ﷺ شکر په ځای کوو، چې مور ته یې ژوند رابښلی، او د لوست او لیک له نعمت څخه یې برخمن کړي یو، او د الله تعالی پر وروستي پیغمبر محمد مصطفی ﷺ چې الهي لومړنی پیغام ورته (لوستل) و، درود وایو.

څرنگه چې ټولو ته ښکاره ده ۷۹۳۱ هجري لمريز کال د پوهنې د کال په نامه ونومول شو، له دې امله به د گران هېواد ښوونیز نظام، د ژورو بدلونونو شاهد وي. ښوونکی، زده کوونکی، کتاب، ښوونځی، اداره او د والدينو شوراگانې د هېواد د پوهنیز نظام شپږگوني بنسټیز عناصر بلل کيږي، چې د هېواد د ښوونې او روزنې په پراختیا او پرمختیا کې مهم رول لري. په داسې مهم وخت کې د افغانستان د پوهنې وزارت د مشرتابه مقام، د هېواد په ښوونیز نظام کې د ودې او پراختیا په لور بنسټیزو بدلونونو ته ژمن دی.

له همدې امله د ښوونیز نصاب اصلاح او پراختیا، د پوهنې وزارت له مهمو لومړیتوبونو څخه دي. همدارنگه په ښوونځیو، مدرسو او ټولو دولتي او خصوصي ښوونیزو تاسیساتو کې، د درسي کتابونو محتوا، کیفیت او توزیع ته پاملرنه د پوهنې وزارت د چارو په سر کې ځای لري. مور په دې باور یو، چې د باکیفیته درسي کتابونو له شتون پرته، د ښوونې او روزنې اساسي اهدافو ته رسېدلی نشو.

پورتنيو موخو ته د رسېدو او د اغېزناک ښوونیز نظام د رامنځته کولو لپاره، د راتلونکي نسل د روزونکو په توگه، د هېواد له ټولو زړه سواندو ښوونکو، استادانو او مسلکي مدیرانو څخه په درناوي هیله کوم، چې د هېواد بچیانو ته دې د درسي کتابونو په تدریس، او د محتوا په لېږدولو کې، هیڅ ډول هڅه او هاند ونه سپموي، او د یوه فعال او په ديني، ملي او انتقادي تفکر سمبال نسل په روزنه کې، زیار او کوشښ وکړي. هره ورځ د ژمنې په نوي کولو او د مسؤلیت په درک سره، په دې نیت لوست پیل کړي، چې د نن ورځې گران زده کوونکي به سبا د یوه پرمختللي افغانستان معماران، او د ټولني متمدن او گټور اوسېدونکي وي.

همدا راز له خوږو زده کوونکو څخه، چې د هېواد ارزښتناکه پانگه ده، غوښتنه لرم، څو له هر فرصت څخه گټه پورته کړي، او د زده کړې په پروسه کې د څیرکو او فعالو گډونوالو په توگه، او ښوونکو ته په درناوي سره، له تدریس څخه ښه او اغېزناکه استفاده وکړي.

په پای کې د ښوونې او روزنې له ټولو پوهانو او د ښوونیز نصاب له مسلکي همکارانو څخه، چې د دې کتاب په لیکلو او چمتو کولو کې یې نه سترې کېدونکې هلې ځلې کړې دي، مننه کوم، او د لوی خدای ﷺ له دربار څخه دوی ته په دې سپیڅلې او انسان جوړوونکې هڅې کې بریا غواړم.

د معیاري او پرمختللي ښوونیز نظام او د داسې ودان افغانستان په هیله چې وگړي یې خپلواک، پوه او سوکاله وي.

د پوهنې وزیر

دکتور محمد میرویس بلخي

شمیره	لړلیک	مخ
۱	په کور کې د ماشومانو رول	۱
۲	له کور څخه د باندې د ماشومانو رول	۳
۳	د کور د وسایلو تنظیم او ساتنه	۵
۴	د کور د ستونزو حل	۷
۵	په کور کې د خطر مخنیوی	۹
۶	په کورنۍ کې مراسم	۱۱
۷	د ورځینو کارونو تنظیمول	۱۳
۸	بڼه زده کوونکي	۱۵
۹	مرسته کول او مرسته غوښتل	۱۷
۱۰	د مسلمان صفتونه	۱۹
۱۱	د ناروغانو پوښتنه	۲۱
۱۲	د عامه غونډو اداب	۲۳
۱۳	د مشرانو خبرو ته غوږ نیول	۲۵
۱۴	ترافیکي اشارې	۲۷
۱۵	سوله ییز ژوند	۲۹
۱۶	د اختلافونو حل	۳۱
۱۷	بښنه غوښتل	۳۳
۱۸	په ټولنیزو کارونو کې برخه اخیستل	۳۵
۱۹	د مشرانو در ناوی	۳۷
۲۰	پر حیواناتو رحم کول	۳۹
۲۱	خیر رسول	۴۱
۲۲	له ناسمو کارونو لرې والی	۴۳
۲۳	قهر	۴۵
۲۴	دوستي	۴۷
۲۵	له نورو سره خوا خوري	۴۹
۲۶	د چاپېریال خطرونه	۵۱
۲۷	د ماین، وسلو او ناچاوده توکو خطرونه	۵۳
۲۸	شخصي حفظ الصحه	۵۵

سريزه

گرانو ښوونکو!

د ژوند مهارتونه د ورځني عملي مهارتونو د ترلاسه کولو لپاره د اړينې پوهې په توگه. د ټولنيز پروگرامونو په برخه کې په لومړنۍ دوره (۱-۳) ټولگيو کې تدريس کېږي. د لوستونو سرليک، موخې، انځورونه، او د کتاب متنونه د زده کوونکو لپاره د مفهومونو او معلوماتو په ورکولو سر بېره، کولای شي د انگيزوي پوښتنې په طرح کولو سره، د نوي لوست په هکله د زده کوونکو مخکينۍ پوهه معلومه کړي چې په کومه کچه پوهېږي او په کومه کچه نوې پوهه د هغوی پرمخکينۍ پوهې وړ زياته شي او کوم لازم مهارتونه بايد ترلاسه کړي.

د دويم ټولگي د ژوند د مهارتونو کتاب د فعالې زده کړې په ميتود تأليف شوی دی. د کتاب عمومي موخې د ټولنې د اړينو اړتياوو په نظر کې نيولو سره تعيين شوي دي. هيله لرو ذکر شوی کتاب د زده کوونکو په سلوک کې مثبت بدلون رامنځته کړي چې سالم او انساني ژوند سره علاقمند شي. دا کتاب (۲۸) لوستونه لري او د هر لوست يې سرليک، موخې، پوښتنې، ډله ييز او انفرادي فعاليتونه، انځورونه، د لوبو کول، کيسې ويل او ځينې نور فعاليتونه لري.

هيله لرو چې گران ښوونکي وکولای شي زده کوونکو ته د يوه ښه ښوونيز چاپېريال په برابرولو سره، تدريس اغېزمن او په زړه پورې کړي او وکولای شي د تدريس په پروسه کې له هغو مېتودونو څخه چې په زړه پورې وي، گټه واخلي چې په پای کې د لوست موخه، پوهه، مهارتونه او سالم ذهنيتونه ترلاسه شي او زده کوونکو ته ولېږدول شي.

په کور کې د ماشومانو رول

موخه: زده کوونکي به په کور کې خپل رول باندې پوه شي او هغه به په ښه توګه سرته ورسوي.

وواياست

- ★ کله مو په کور کې د خپل رول په اړه فکر کړی؟
- ★ ستاسو په نظر ولې د کور په کارونو کې ونډه واخلو؟

وګورئ او وواياست

په درناوي او سلام اچولو سره د لویانو قدر کوم.

له بابا سره مې د نیالګیو په کښېنولو کې مرسته کوم.

د اوبو په راوړلو سره خپله مور خوشالوم.

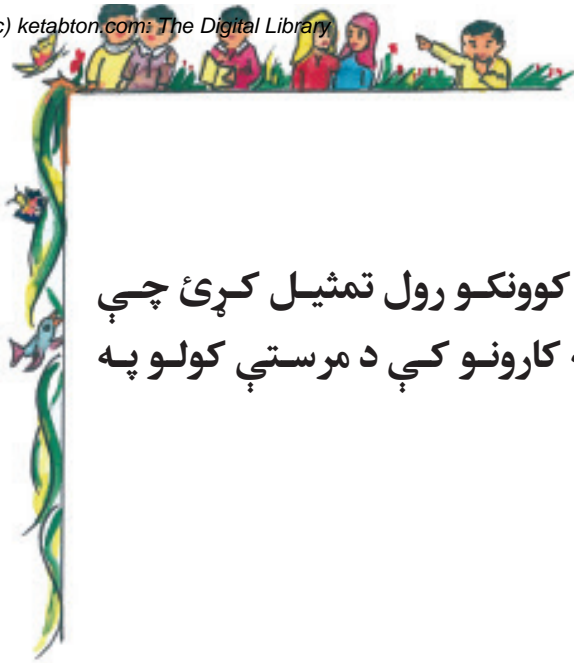

تل د خپلې کوچنۍ خور او کوچني ورور ساتنه کوم.

واورئ او وواياست

- ★ اوبه راوړل، سودا راوړل، پاکول، دسترخوان برابرول او د لاس مینځلو لپاره اوبه تیارول هغه کارونه دي چې باید ترسره کړل شي.

تمثيل وکړئ

په څلور کسيزو ډلو کې د ښو زده کوونکو رول تمثيل کړئ چې خپل مور او پلار ته درناوی کوي او په کارونو کې د مرستې کولو په وسيله، هغوی خوشحالي.

وگورئ او اړیکه یې پیدا کړئ.

درناوی

مرسته کول

صمیمیت

خواب ورکړئ

په کور کې کوم ښه کارونه ترسره کوئ؟

هغه کارونه چې په کور کې ترسره کوئ، ولې مهم دي؟

کورنۍ دنده

هغه کارونه چې یو زده کوونکی یې په کور کې ترسره کوي، نوم یې واخلي او د کارونو په ترسره کولو کې له مور او پلار څخه مرسته وغواړئ.

له کور څخه د باندې د ماشومانو رول

موخه: زده کوونکي به له کور څخه د باندې کارونو سره اشنا شي او دې ترسره کولو ځواک به يې پيدا کړي.

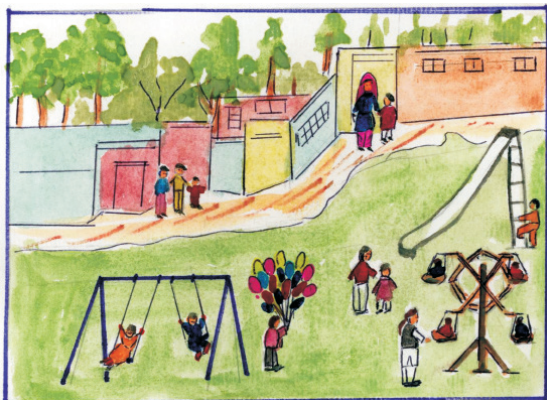
وواياست

تاسو فکر کړی چې له کور څخه د باندې څه رول لری؟

ستاسو په نظر له کور څخه د باندې کارونه کوم دي؟

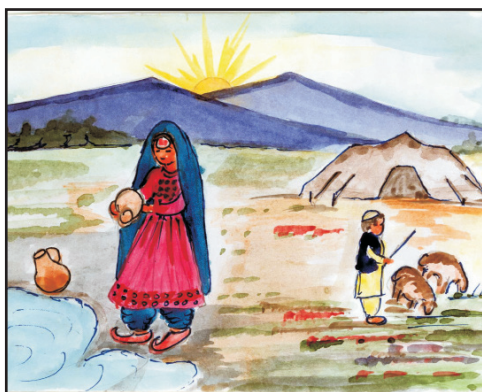
وگورئ او وواياست

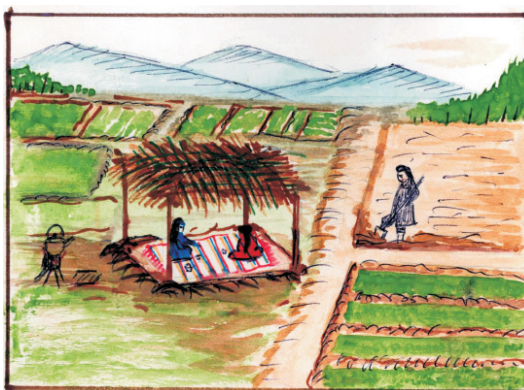
د تفریح کولو شیان نه ویجاړوم.

په دوکان کې له پلار سره مرسته کوم.

پسونه پیاوړم.

پلار ته چای تیاروم.

واورئ او وواياست

جومات او بنوونځي ته تگ، د اړتیا وړ شیان اخیستل، له نورو سره ښه چلند، له گاونډیانو سره مرسته اود چاپیریال ساتنه هغه کارونه دي چې موږ یې د باندې ترسره کوو.

کيسه وکړئ

په وار سره ووايست چې پرون مو له کور څخه دباندي کوم بڼه کارونه ترسره کړي دي او د خپل کار له سر ته رسولو سره، د څه شي احساس کوئ؟

وگورئ او اړیکه يې پيدا کړئ.

ځواب ورکړئ

له کور څخه دباندي نظافت او ټولنيز ادا ب څه ډول مراعاتوئ؟

کورنۍ دنده

کوم بڼه کارونه بايد له کورڅخه بهر ترسره شي، نومونه يې واخلي.

د کور د وسایلو تنظیم او ساتنه

موخه: زده کوونکي به په کور کې د شیانو ټاکل شوي ځایونه وپېژني او هغه به سمبال کړي.

ووايست

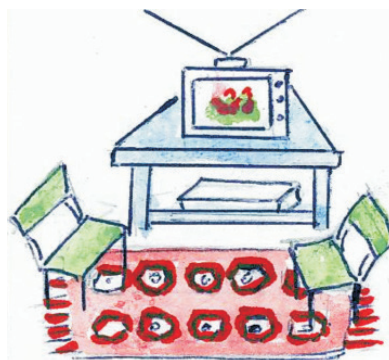

ستاسو په نظر که خپل کالي او د ښوونځي توکي په خپل ځای کې کښېږدو، د څه شي سبب کېږي؟
که د کور توکي په ټاکلي ځای کې کښېږدو، څه به وشي؟

وگورئ او ووايست

منظم پخلنځی

بانظمه کوټه

کالي مې په الماری کې ږدم.

بوټونه مې په خپل ځای ږدم.

واورئ او ووايست

که کالي او د ښوونځي او کور توکي په خپل ځای کېښودل شي، د سرگردانی مخنیوی کېږي.

کیسه وکړئ

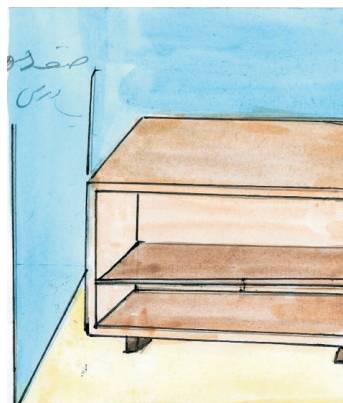
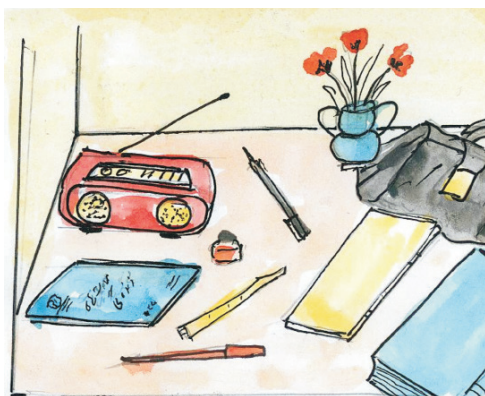
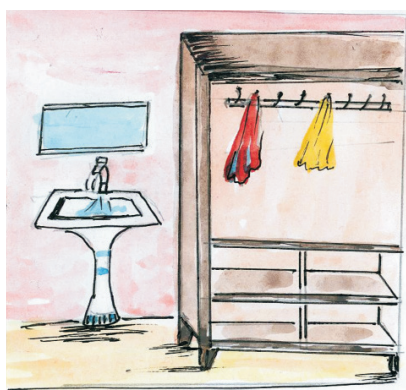
د کور د نظم او پاکوالي په هکله خپله یوه خاطره د کیسې په توګه وکړئ.

د کور د بې نظمۍ په هکله خپله یوه خاطره ووايئ.

وګورئ او ووايست چې په څه ډول توکي تنظیم کړو؟

ځواب ورکړئ

د کور توکي په څه ډول سمبال او ساتل کېږي؟
ولې د کور د توکو سمبالول او ساتنه اړینه ده؟

کورنۍ دنده

د کور د توکو د سمبالولو د اهمیت په هکله له مور او پلار سره خبرې وکړئ.

د کور د ستونزو حل

موخه: زده کوونکي باید پوه شي چې د کورنۍ هره ستونزه د حل څو لارې لري او په هغو کې ډېره بڼه لاره وټاکلی شي.

وواياست

- په کور کې کله له کومې ستونزې سره مخامخ شوي ياست؟
- په کور کې د ستونزې د حل لپاره له چا سره مشوره کوئ؟

وگورئ او وواياست

مور د ستونزو د حل لپاره مشوره کوو

په کور کې د دورو او لوگيو ستونزه

رښتيا ويل د يوې ستونزې له حل کولو سره مرسته کوي

مور مې د کور د چارو په وپشلو سره ستونزه حل کړه

واورئ او وواياست

- د کور ستونزې او يا نورې ستونزې په فکر کولو، صبر او حوصله، له مشرانو سره په مشوره او په عمل کولو حل کېږي.

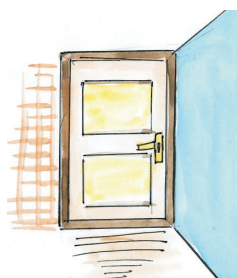

کیسه وکړئ

کله چې له کومې ستونزې سره مخامخ شوي یی، په څه ډول مو حل کړې ده؟ او له چا څخه مو مشوره اخیستې ده؟ کیسه یې وکړئ؟

وگورئ او اړیکه یې پیدا کړئ

ځواب ورکړئ

مشوره کول او رښتیا ویل، د یوې ستونزې په حل کولو کې ولې مهم دي؟

کورنۍ دنده

د یوې ستونزې د حل په هکله مو چې څه زده کړي دي، خپلو ملگرو ته یې تشریح کړئ.

په کور کې د خطر مخنیوی

موخه: زده کوونکي به په کور کې د خطر د مخنیوي په لاروچارو پوه شي او ځان به ترې وساتي.

وواياست

- ستاسو په نظر، کوم شيان په کور کې د خطر لامل کېږي؟
- ويلای شئ چې څنگه خپل ځان له خطرناکو شيانو څخه ساتلی شو؟

وگورئ او وواياست

د برېښنا له مزو سره لوبې د خطر لامل کېږي.

درملو ته د ماشومانو لاسرسی خطر لري.

په برېښنايي توکو کې لاس وهل خطر لري.

پر بام لوبې کول خطر لري.

واورئ او وواياست

- د گاز ډبې او گوگړو سره بې احتیاطي، له چرې، بیاتي، ستن، تېره څوکو توکو، برېښنايي توکو او داسې نور څخه ناسمه گټه اخیستنه د خطر لامل کېږي.

په خپلو کې کار وکړئ

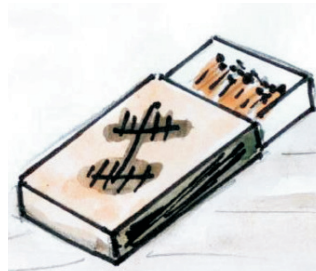
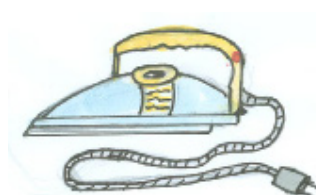
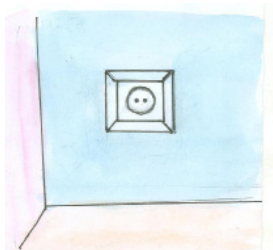

هره ډله دې په خپلو منځونو کې په مشورې سره په کور کې د پنځو خطرناکو شيانو نومونه واخلي. بيا دې د هغو د سمو کارولو طريقه بيان کړئ.

وگورئ او ووايست

څه وخت لاندې توکي خطر جوړوي؟

ځواب ورکړئ

له برېښنايي توکو، گوگړو او تېره شيانو سره ناپامي او لوبې کول ولې خطر لري؟

له خطرناکو شيانو سره د لوبو کولو څخه ځان ساتل ولې مهم دي؟

کورنۍ دنده

د څو خطرناکو شيانو نومونه واخلي چې په کور کې د خطر لامل کېږي.

په کورنۍ کې مراسم

موخه: زده کوونکي به د کورنۍ له محفلونو او مراسمو سره اشنا شي او ادا ب او نزا کتونه به يې مراعات کړای شي.

وواياست

❖ کله مو په کوم محفل کې گډون کړی دی؟

❖ په مراسمو کې باید کوم ادا ب مراعات شي؟

وگورئ او وواياست

په کورنيو محفلونو کې مشران نه ازاروو.

په اختر کې ټول يوځای خوا په خور او دعا کوو.

واورئ او وواياست

❖ د بې ځايه شوخی او خبرو مخنيوی، بښېږې نه کول، لوړ نه غږېدل، سم

خوراک کول او د خوراکي توکو د پاتې شونو نه خپرول، د کورنۍ په ادبونو

کې حسابېږي چې باید پام ورته وشي.

په خپلو کې کار وکړئ

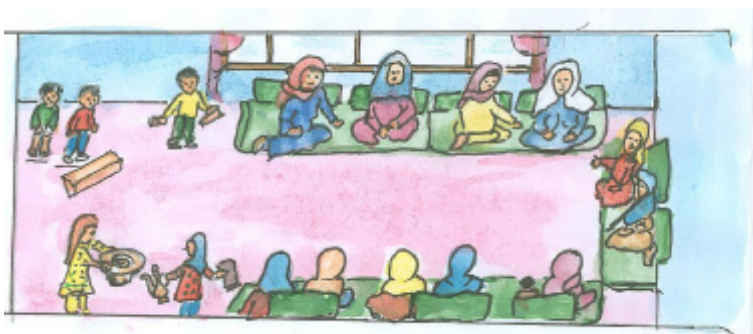

زده کوونکي دې په ډله ییزه توګه د کورنۍ د ادابو په هکله له یو بل سره خبرې وکړي او له نورو ډلو سره دې خپل نظریات شریک کړي.

پر تله یې کړئ

په کوم انځور کې د ادابو مراعات ښودل شوی دی؟

ځواب ورکړئ

په کورني محفلونو او غونډو کې باید کوم اداب مراعات شي؟

کورنۍ دنده

د کورنۍ غونډو د ادابو د مراعاتولو د اهمیت په هکله له مور او پلار سره بحث وکړئ.

د ورځنيو کارونو تنظيمول

موخه: زده کوونکي به د ورځنيو کارونو د سمبالولو په اهميت پوه او ورسره عادت شي.

وواياست

- ستاسو په نظر کوم کارونه ورځني کارونه شمېرل کېږي؟
- د ورځنيو کارونو د سرته رسولو لپاره مو وخت ټاکلی دی؟

وگورئ او وواياست

د لوست ویلو او کورنۍ دندې سرته رسولو لپاره مو وخت ټاکلی دی.

د خوب د بستري جوړول له ورځنيو کارونو څخه دي.

په مناسب وخت کې لوبې کوو.

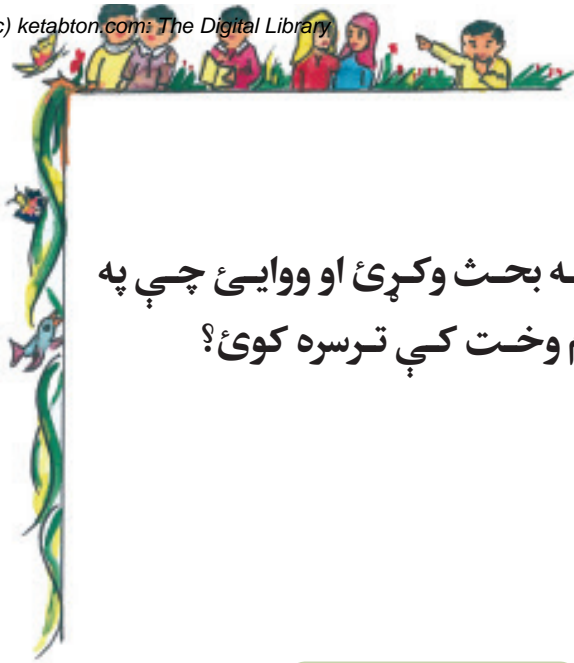
د خوړو په برابرولو کې له مور سره مرسته.

واورئ او وواياست

د کار د کولو لپاره د مهالویش لړل، لکه: په وخت له خوبه پاڅېدل، اودس کول، لمونځ کول، چای څښل، ښوونځي ته تلل، ورزش او لوبې کول، له مور او پلار سره مرسته کول، د کورنۍ دندې سرته رسول او داسې نور د ورځنيو کارونو د تنظيم لامل کېږي.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې د ورځنیو کارونو په هکله بحث وکړئ او ووايئ چې په یوه شپه او ورځ کې کوم کارونه په کوم وخت کې ترسره کوي؟

وگورئ او اړیکه یې پیدا کړئ.

له کوره دباندې

په ښوونځي کې

په کور کې

د کورنۍ دندې لیکل	استراحت کول	سودا راوړل
ښوونځي ته د تگ تیاری	د خوب د بستري سمبالول	له ټولگيوالو سره مرسته
لوبې کول	له مور سره مرسته	د ټولگيوالو لیدل
د مجلې لوستل	د ټولگي په پاکۍ کې برخه اخېستل	شخصي پاکوالي

ځواب ورکړئ

که ورځني کارونه په ټاکلي وخت ترسره نه شي، څه به پېښ شي؟
تاسو په څه ډول خپل ورځني کارونه سمبالوئ؟

کورنۍ دنده

د ورځنیو کارونو د سرته رسولو لپاره یو مهالوېش جوړ کړئ.

ښه زده کوونکی

موخه: زده کوونکي به د یوه ښه زده کوونکي صفتونه وپېژني او عمل به پرې وکړي.

وویاست

ستاسو په نظر یو ښه زده کوونکی کوم صفتونه لري؟

ولې غواړئ یو ښه زده کوونکی شئ؟

وگورئ او وویاست

ښه زده کوونکي په خپلو کې صمیمانه لوبې کوي.

کتابونو ته پوښ ورکوم.

له مور څخه مرسته غواړي.

ښه زده کوونکی په پلي لارې تگ کوي.

واورئ او وویاست

ښه زده کوونکی د مور او پلار، ښوونکو او مشرانو درناوی کوي، چا ته کنځل نه کوي، خبرې په خیر اوري، دروغ نه وايي، کوبښ کوي چې خپلو لوستونو ته پام وکړي او خپله کورنۍ دنده په ټاکلي وخت ترسره کړي.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې د ښه زده کوونکي په هکله بحث وکړئ او خپل نظر وړاندې کړئ.

وگورئ او د ښه زده کوونکي دندې څرگندې کړئ

ځواب ورکړئ

ښه زده کوونکی کوم صفتونه لري؟

کورنۍ دنده

د یوه ښه زده کوونکي څو صفتونه مور او پلار ته وویاست او په اړه یې د هغوی نظر وغواړئ.

مرسته کول او مرسته غوښتل

موخه: زده کوونکي به د مرستې کولو او مرستې غوښتلو وخت او طريقې وپېژني.

وواياست

★ تاسو کله له چا سره مرسته کړې ده؟

★ کله مو له چا مرسته غوښتې ده؟

وگورئ او وواياست

له گاونډيانو سره په مرسته کولو خوشحاله يم.

له ورور سره په لوست کې مرسته کوم.

د لوست د بڼه پوهېدو لپاره له ښوونکي څخه مرسته غوښتل.

د خپلې سودا د راټولولو لپاره د لارويانو څخه مرسته غواړم.

واورئ او وواياست

★ له ناروغ سره مرسته کول، تېري ته اوبه ورکول، روند له سرک څخه تېرول، مصيبت خپلو سره خواخوږي، دا ټول له نورو سره د مرستې کولو بېلگې دي او د اړتيا په وخت کې موږ هم بايد له نورو څخه مرسته وغواړو.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې په مناسب وخت کې د مرستې کولو او مرستې غوښتلو په هکله بحث وکړئ او بیا خپل نظر له نورو سره شریک کړئ.

وگورئ او اړیکه یې پیدا کړئ.

مرسته غوښتل

مرسته کول

ځواب ورکړئ

څه وخت له نورو سره مرسته کوئ؟
څه وخت له نورو څخه مرسته غواړئ؟

کورنۍ دنده

له زده کوونکو څخه وغواړئ چې ووايي، په څه ډول له نورو سره مرسته کوي او څه وخت له نورو څخه مرسته غواړي.

د مسلمان صفتونه

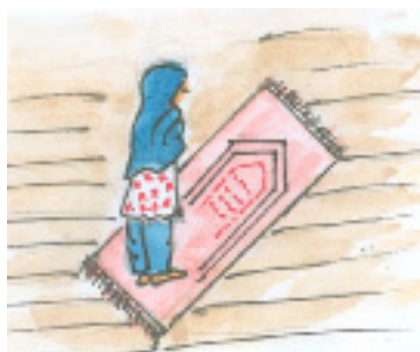
موخه: زده کوونکي به د يوه ښه مسلمان صفتونه وپېژني او عملي به يې کړي.

وواياست

- ستاسو په نظر د يوه ښه مسلمان صفتونه کوم دي؟
- کوبښن مو کړی چې يو رښتینی مسلمان واوسئ؟

وگورئ او وواياست

د يوه ښه مسلمان په توگه لمونځ کوم.

مسلمانان خپلې ستونزې په مشورې سره حل کوي.

زيان رسول د يوه مسلمان کار نه دی.

واورئ او وواياست

* لمونځ کول، خواخوږي او مهرباني، رښتيا ويل، خيانت او غلانه کول، چاته آزار نه کول، څوک نه خورول، ښه نيت لرل، غيبت نه کول، درناوی کول، کينه نه کول، جنگ او دعوه نه کول، له زوره کار نه اخيستل، دا ټول د يوه مسلمان صفتونه دي چې د الله تعالی د رضا لامل کېږي.

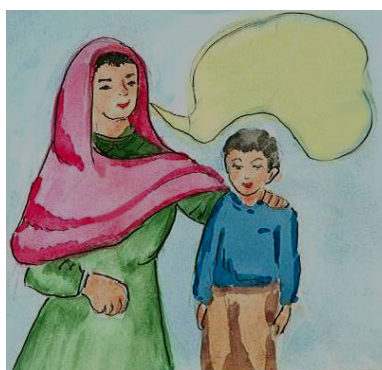

په خپلو کې کار وکړئ

زده کوونکي دې په ډلو کې د یوه ښه مسلمان څو صفتونه لست کړي، په وار سره یې دې ولولي او له نورو ډلو سره دې خپل نظر شریک کړي.

د ښه مسلمان صفتونه په دې رسمونو کې څرگند کړئ

ځواب ورکړئ

څه ډول یو ښه مسلمان کېدای شو؟

څنگه خدای تعالی له مور څخه راضي کېږي؟

کورنۍ دنده

د یوه ښه مسلمان د ځانگړتیاوو په هکله له مور او پلار سره خبرې وکړئ او وویاست چې په څه ډول دغه صفتونه خپلولی شئ.

د ناروغانو پوښتنه

موخه: زده کوونکي به د ناروغ د پوښتنې کولو په اهمیت او آدابو وپوهېږي او ترسره به یې کړي.

وویاست

❖ کله ناروغه شوي یاست؟

❖ د ناروغه کېدو په وخت کې له نورو څه تمه لری؟

❖ کله د کوم ناروغ پوښتنې ته تللي یاست؟

وگورئ او وویاست

مه ژاړه! مور ناروغه ده. آزارېږي.

له ناروغ ملگري سره څنگه مرسته وکړو؟

د ناروغ پوښتنه ښه کار دی.

واورئ او وویاست

❖ د ناروغ پوښتنه یوه اسلامي او انساني دنده ده. ناروغ کس خواخوږی او مرستې ته اړتیا لري. مور باید د ناروغ د نا آرامی سبب نه شو.

تمثيل وکړئ

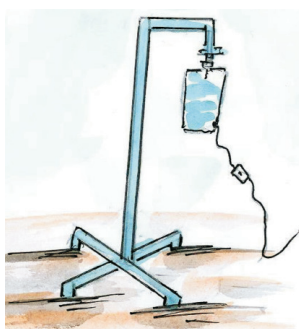

✱ د ټولگي مخې ته دې درې کسه په خپله خوښه راشي. يو دې د يوه ناروغ کس او دوه نور دې د پوښتنې کوونکو کسانو رول چې د ناروغ پوښتنې ته راغلي، ولوبوي.

وگورئ او ووايست

✱ ستاسو په نظر لاندې انځورونه کوم مفهومونه بيانوي؟

ځواب ورکړئ

✱ ستاسې په نظر ناروغ پر ډاکټر او درملو سربېره نور څه شي ته اړتيا لري؟

✱ تاسې له ناروغ سره څه مرسته کولی شئ؟

کورنۍ دنده

✱ خپل ملگري پوه کړئ چې ناروغ کس له تاسو څه تمه لري؟

د عامه غونډو ادا ب

موخه: زده كوونكي به په عامه غونډو كې د گډون كولو پر ادا بو وپوهېږي او عملي يې كړي.

وو اياست

- په كورنيو غونډو كې كوم نزاكتونه مراعاتوئ؟
- ستاسو په نظر په عامه غونډو كې كوم ادا ب بايد مراعات شي؟

وگورئ او وو اياست

د نورو خبرو ته په ځير غور نيسم.

د مشرانو په غونډه كې ادا ب مراعاتوو.

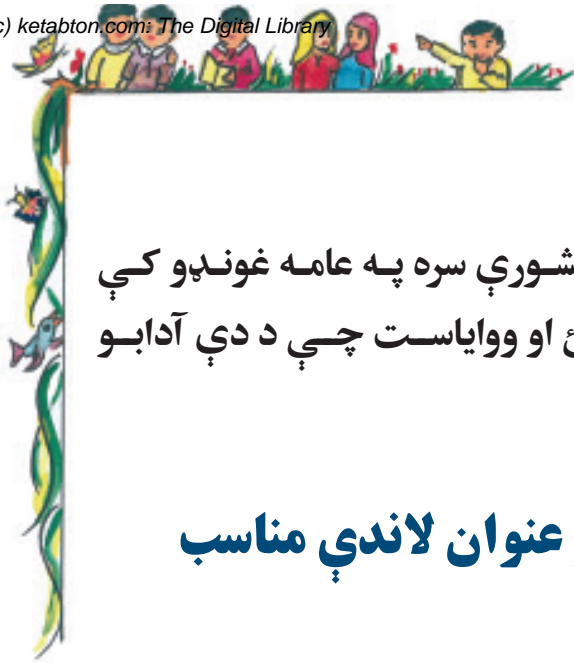
مور د مجلس ادا ب مراعاتوو.

واورئ او وو اياست

- په غونډو كې په لوړ غږ خبرې نه كول، د نورو خبرو ته غور نيول، په ځينو كارونو كې برخه اخېستل، د غونډې نظم نه خرابول او داسې نور، د عامه غونډو له ادا بو څخه دي.

په خپلو کې کار وکړئ

په شپږ کسيزو ډلو کې د يو بل په مشورې سره په عامه غونډو کې د گډون کولو د څو اداډو نومونه واخلي او ووايست چې د دې آداډو مراعاتول ولې مهم دي؟

ووايست او په کتابچو کې مو تر هر عنوان لاندې مناسب عبارتونه ترتيب کړئ

په مجلس کې نظم

په مجلس کې بې نظمې

جنگ او جگړه

په لوړ غږ غږېدل

چپ پاتې کېدل

خبرو ته غوږ نیول

بې نوبته خبرې کول

پرتله له اجازې خبرې کول

هر شی بې ځایه غوږ ځول

هر څه غوښتل

په ځیر خبرې کول

لوبې کول

په آرامۍ د یوه شی غوښتل

د پاکوالي نه مراعاتول

ځواب ورکړئ

څه شی د یوه محفل د بې نظمۍ سبب کېږي؟
په یو مجلس کې د بې نظمۍ مخه څنګه نیولای شو؟

کورنۍ دنده

په عامو غونډو کې کوم نزاکتونه مراعاتوئ؟ خپل مور او پلار ته ووايست.

د مشرانو خبرو ته غور نيول

موخه: زده کوونکي به د مشرانو خبرو ته د غور نيولو په اهميت پوه شي او د هغوی خبرو ته په ځير غور ونيسي.

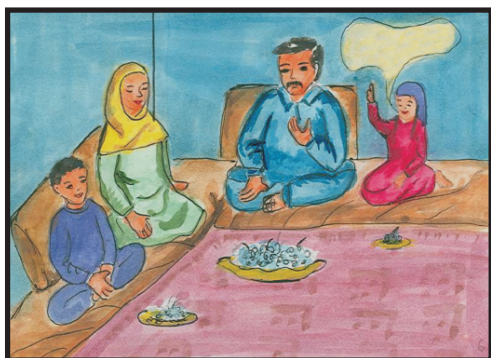
وواياست

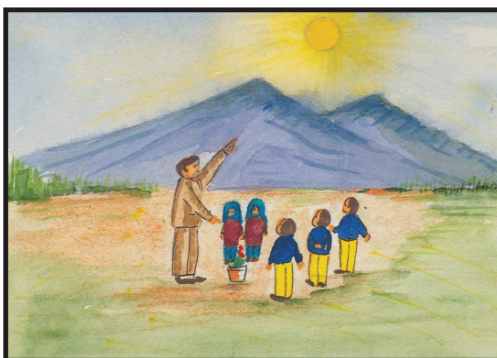
❖ له تاسو سره کوم وخت مشرانو د کوم څه په هکله خبرې کړې دي؟

❖ د مشرانو د خبرو اورېدو په وخت کې کوم اداب مراعاتوئ؟

وگورئ او وواياست

د خبرو کولو اجازه غواړي.

د مشرانو خبرو ته غور نيسي.

د مور خبره يې هېره کړې ده.

د مور خبرو ته غور نه نيسي.

واورئ او وواياست

❖ کله چې يو څوک موږ ته خبرې کوي، بايد چې په ځير سره ورته غور ونيسو. د لويانو خبرې پرې نه کړو او بې له اجازې خبرې ونه کړو، ځکه چې ښه اورېدل د ښه پوهېدلو لپاره په کار دي.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې د مشرانو د خبرو اورېدلو پر اهمیت او د نه اورېدلو پر زیانونو یو له بل سره خپل نظر تبادله کړئ.

وگورئ او په اړه یې تبصره وکړئ

ځواب ورکړئ

د مشرانو خبرو ته غوږ نیول ولې ضرور دي؟
د مشرانو خبرو ته غوږ نیول او پرې عمل کول څه اهمیت لري؟

کورنۍ دنده

د غوږ نه نیولو درې زیانونه او د غوږ نیولو درې گټې په نښه کړئ او په هکله یې د کورنۍ له غړو سره بحث وکړئ.

ترافيکي اشارې

موخه: زده کوونکي به په ترافيکي نښو او قاعدو پوه شي او عملي به يې کړي.

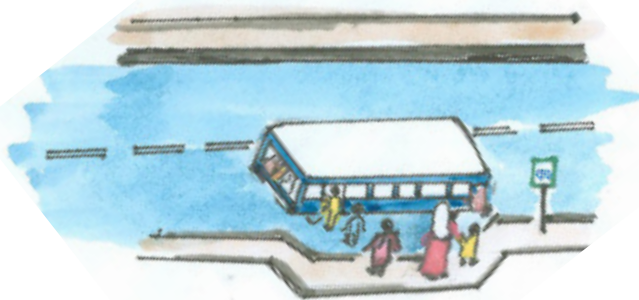
وواياست

❖ کله مو فکر کړی چې ترافيکي نښې او قاعدې د څه لپاره دي؟

❖ له کومو ترافيکي نښو سره بلد یئ؟

وگورئ او وواياست

ترافيکي نښې بايد وپېژنو او په پام کې يې ونيسو.

واورئ او وواياست

❖ په ترافيکي قاعدو نه پوهېدل، ستونزې او کله هم خطرناکې پېښې رامنځته کوي او ان تر دې چې د مرگ سبب گرځي. د سرک پرمخ د پلي تگ لپاره بايد په ترافيکي نښو پوه شو چې له ترافيکي خطرونو څخه خوندي پاتې شو.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې هغه ترافیکي قاعدې او نښې چې پېژنئ، د کاغذ پرمخ وکارئ او یو بل ته یې وروپېژنئ او بیا خپلې نظریې له نورو زده کوونکو سره شریکې کړئ.

وگورئ چې ترافیکي قاعدې مراعات شوې دي، که نه؟

ځواب ورکړئ

څنگه کولای شو چې له ترافیکي پېښو څخه ځان وساتو؟
له عمومي سړک څخه د تېرېدو په وخت کې کومې لارښوونې باید په پام کې ونیسو؟

کورنۍ دنده

د ترافیکي نښو رنګونه، نومونه او معنا گانې یې خپلو دوستانو ته تشریح کړئ.

سوله ييز ژوند

موخه: زده کوونکي به د سوله ييز ژوند پر لارو چارو پوه شي او په ورځني ژوند کې به ورڅخه گټه واخلي.

وواياست

- ستاسو په نظر په ژوند کې ولې سوله مهمه ده؟
- کله مو د سوله ييز ژوند لپاره کوښښ کړی دی؟ څه ډول؟

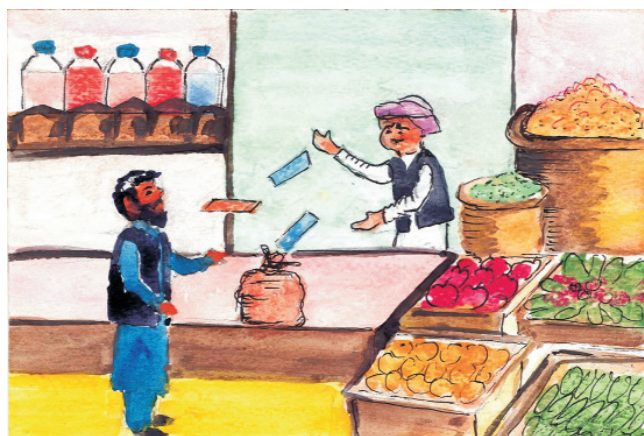
وگورئ او وواياست

د سوله ييزو خبرو له لارې د ستونزو حل.

په سوله ييز ډول خرڅول او اخېستل.

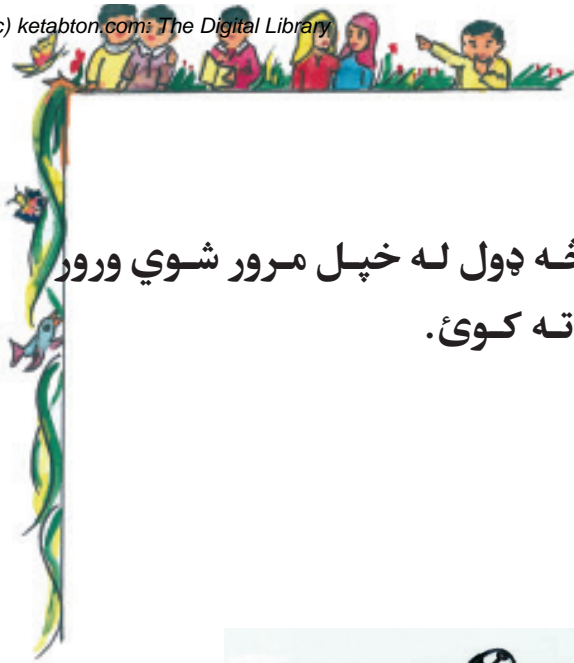

په ورځنيو چارو کې بې حوصله گي سوله ييزه فضا گډوډوي.

واورئ او وواياست

- دوستي، رښتينولي، مرسته، ښه کړه وړه، مشوره غوښتل، صبر او حوصله او ښه اخلاق سوله ييزې لارې دي چې بايد ورسره عادت شو چې سوله ييز ژوند ولرو.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې سره خبرې وکړئ چې په څه ډول له خپل مرور شوي ورور سره روغه کوئ او سوله ییزه فضا رامنځ ته کوئ.

وگورئ او پرته یې کړئ

ځواب ورکړئ

- ✱ څنگه کولای شئ چې خپل ژوند په ښه ډول تېر کړئ؟
- ✱ ښه او بد سلوک زموږ په ژوند باندې څه اغېزه لري؟

کورنۍ دنده

✱ د سوله ییز ژوند د اهمیت په هکله څه مو چې زده کړي دي، نورو ته یې بیان کړئ.

د اختلافونو حل

موخه: زده کوونکي به د اختلافاتو د حل لپاره د مشورې پر اهمیت پوه شي او په ورځني ژوند کې یې عملي کړای شي.

وواياست

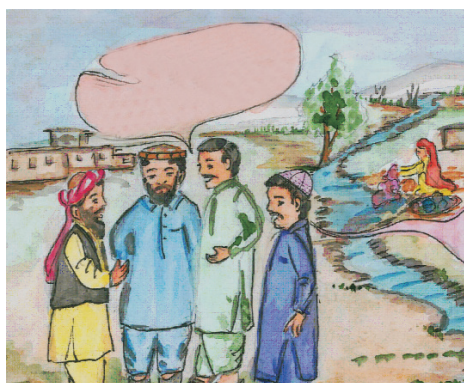

- ❖ کله مو له چا سره د نظر اختلاف پیدا کړی دی؟
- ❖ ستاسې په نظر اختلافونه په څه ډول حل کېږي؟

وگورئ او وواياست

د حل لاره زموږ د ټولو په گټه ده.

د کلي د صحي اوبو په هکله مشوره.

د مور په مشوره د اختلاف حل کول.

ځینې اختلافونه د دعوي لامل گرځي.

واورئ او وواياست

❖ مفاهمه او مشوره د اختلافونو د حل بڼه لار ده چې په خلکو کې د اتفاق او اتحاد سبب کېږي. د نظر د اختلاف په وخت کې د بدو خبرو کول بڼه کار نه دی.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې د اختلافونو د حل د لارې په هکله مشوره او خبرې وکړئ
او د مشورې کولو ښه والی بیان کړئ.

وگورئ او ووايست

ځواب ورکړئ

- د اختلافونو د حل لپاره باید څه وشي؟
- د اختلافونو د حل لپاره له چا سره مشوره کوئ؟
- د مشورې په وخت کې باید څه شی مراعات کړو؟

کورنۍ دنده

د اختلافونو د حل لارې لپاره د مشورې د اهمیت په هکله له مور او
پلار سره بحث وکړئ.

بښنه غوښتل

موخه: زده کوونکي به د خپگان د لرې کولو لپاره د بښنې غوښتلو په اهمیت پوه شي او عملاً به بښنه وغوښتلای شي.

وواياست

❖ ستاسو په نظر څه وخت بښنه غوښتل کېږي؟

❖ د بښنې د گټو په هکله څه نظر لری؟

وگورئ او وواياست

د رنگ بوتل د چپه کېدو په خاطر بښنه غواړم.

د رنگ بوتل چپه شو.

که څوک له مور څخه مرور شي، باید بښنه ترې وغواړو.

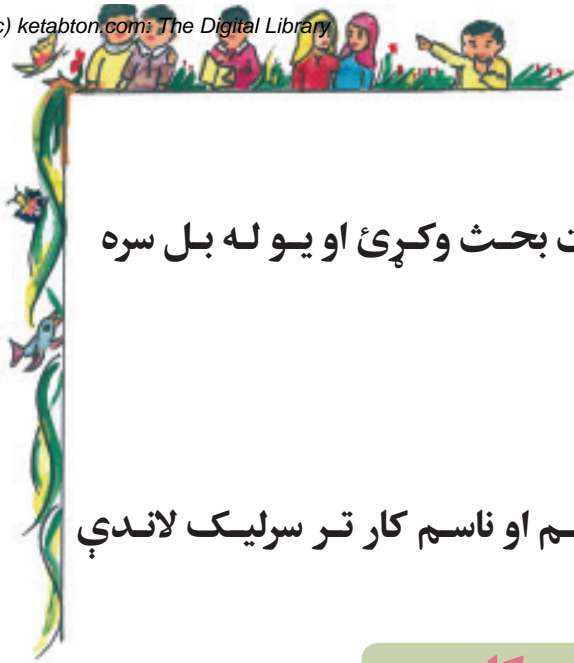
عفو او بښنه ثواب لري.

واورئ او وواياست

❖ د بښنې غوښتل د اختلافونو د لرې کېدو سبب کېږي، د اسلام د سپېڅلي دين له نظره بښنه غوښتنه او بښنه کول ثواب لري.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې د بښنې غوښتلو پر اهمیت بحث وکړئ او یو له بل سره خپل نظر شریک کړئ.

ووایاست او اړیکه ورکړئ

لاندې کلمې په خپلو کتابچو کې د سم او ناسم کار تر سرلیک لاندې ترتیب کړئ.

ناسم کار	سم کار
له زور کار اخیستل	بښنه کول
پلمه کول	بښنه نه کول
صبر کول	روغه
رښتیا ویل	مرسته کول
دروغ ویل	دعوه
زیان رسول	بښنه غوښتل

ځواب ورکړئ

کله چې تېروتنه وکړئ، څه کوئ؟
بښنه غوښتل او رښتیا ویل څه گټې لري؟

کورنۍ دنده

د بښنې غوښتلو او بښنې د اهمیت په هکله مو چې څه زده کړي دي، نور هم پرې وپوهوئ.

په ټولنيزو کارونو کې برخه اخيستل

موخه: زده کوونکي به د ټولنيزو کارونو په اهميت پوه شي او برخه په کې واخلي.

ووايست

- ❖ کله مو په ټولنيزو کارونو کې برخه اخيستې ده؟
- ❖ ستاسو په نظر ولې په ټولنيزو کارونو کې برخه اخلو؟

وگورئ او ووايست

د جومات د بڼ د شينوالي لپاره ونو ته اوبو ورکولو.

د سيمې په پاکولو کې برخه اخلو.

د ټولگي په پاکولو کې په گډه کار کولو.

د ښاروالي له کارکوونکي سره مرسته کوم.

واورئ او ووايست

- ❖ ښار، کوڅه، کلی، جومات او ښوونځی زموږ د چاپېريال برخه ده، د دې ځايونو په پاکوالي او ساتنه کې بايد په يوازې او په گډه توگه برخه واخلو.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې د گډو کارونو د اهمیت په هکله چې د ښوونځي په دننه او دباندې ترسره کېږي، خبرې وکړئ او بیا خپل نظرونه له یو بل سره شریک کړئ.

وگورئ

په انځورونو کې په ټولنیزو کارونو کې د برخې اخیستنې نتیجې څرگندې کړئ.

ځواب ورکړئ

په ټولنیزو کارونو کې برخه اخیستل څه گټې لري؟
په ټولنیزو کارونو کې برخه اخیستل ولې مهم دي؟

کورنۍ دننه

د ټولنیزو کارونو د اهمیت په هکله له مور او پلار سره بحث وکړئ.

د مشرانو درناوی

موخه: زده کوونکي به د لویانو په وړاندې د درناوي په طریقو پوه شي او اهمیت به یې درک کړي.

وواياست

ستاسو په نظر ولې د مشرانو درناوی وکړو؟

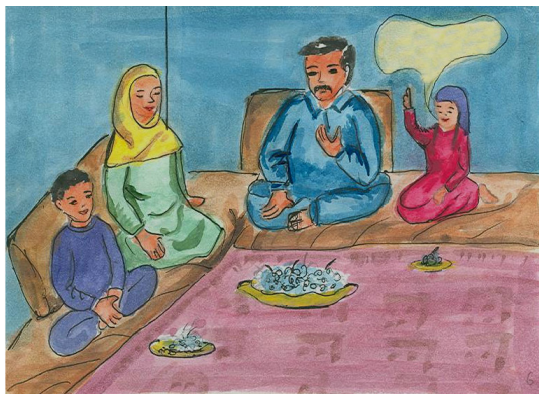
وگورئ او وواياست

مورجانې مهرباني وکړئ څوکې تشه ده.

د پلار درناوی کول.

پلارجانہ! اجازه ده چې خبرې وکړم؟

د مور خبرې په ځیر اورم.

واورئ او وواياست

* سلام اچول، په لوړ اواز نه غږېدل، په ځیر غوږ نیول، د مشرانو خبرې نه پرې کول، د لویانو نصیحت ته غوږ نیول، د لویانو له اجازې پرته چپړته نه تلل، د لویانو په غونډه کې په مناسب ځای کې کښناستل دا ټول د لویانو د درناوي لارې چارې دي چې د اسلام دین موږ ته د هغو لارښوونه کړې ده چې باید رعایت شي.

په خپلو کې کار وکړئ

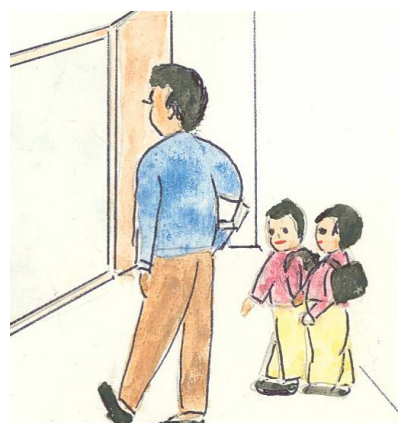

په ډلو کې له لویانو سره د مؤدبانو چلند په اړه مشوره وکړئ او په اړه یې یوه جمله ولیکئ او نورو ته یې ولولئ.

وگورئ او ووايست

کوم انځور د درناوي او کوم د بې احترامۍ څرگندونه کوي؟

ځواب ورکړئ

- ولې د لویانو درناوی کوو؟
- د لویانو درناوی څه ارزښت لري؟
- لویانو ته د درناوي طریقې کومې دي؟

کورنۍ دنده

د لویانو د درناوي د اهمیت په اړه له خپلو خویندو او ورونو سره خبرې وکړئ او نتیجه ترې واخلي.

پر حیواناتو رحم کول

موخه: زده کوونکي به پر حیواناتو د رحم پر لاروچارو او اهمیت پوه شي او عمل به پرې وکړي.

وواياست

✳ هغه حیوانات چې پېژنئ، نومونه یې واخلي؟

✳ تاسو له څارویو سره څه ډول چلند کوئ؟

وگورئ او وواياست

پر څارویو زړه سوی ښه کار دی.

د وزې د بچي ټيبي شوې پښه تړم.

د پیشو بچو ته اوبه ورکوم.

چرگورو ته دانه ورکوم.

واورئ او وواياست

✳ الله تعالی ډول ډول څاروي پیدا کړي دي، مور باید پر هغوی رحم وکړو او آزار یې نه کړو، کورني څارویو ته باید په ټاکلي وخت خواړه او اوبه ورکړو، د استوگنې ځای یې پاک وساتو، تر وس پورته کارونه پرې ونه کړو. او د ناروغۍ په وخت کې باید هغوی حیواني کلینیک ته یوسو.

په خپلو کې کار وکړئ

یوه ډله دې پر حیواناتو د ترحم په هکله او بله ډله دې د حیواناتو سره د ناسم چلند په هکله خپلو کې خبرې وکړي او نظرونه دې تبادلې کړي.

وگورئ او اړیکه یې پیدا کړئ

خواب ورکړئ

پر څارویو زړه سوی څه گټې لري؟
د ناروغو څارویو څه ډول ساتنه کوو؟

کورنۍ دنده

د خپلې خوښې د څاروي انځور وکارئ.

خیر رسول

موخه: زده کوونکي به د خیر رسولو په اهمیت پوه شي او د خپل ژوند عادت به یې وگرځوي.

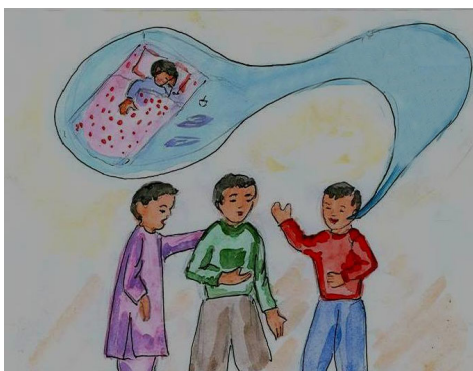
ووایاست

ستاسو په نظر خیر رسول څه ته وایي؟

کله مو چاته خیر رسولی دی؟ څه ډول؟

وگورئ او ووایاست

د ناروغ پوښتنه ښه کار دی.

مه خفه کېره، ښه کېرې.

هیڅکله خپلو کې مه خپه کېرئ.

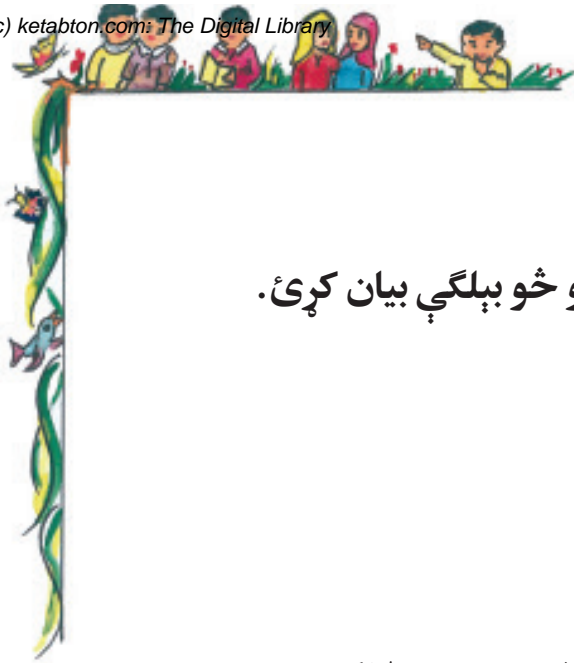
راځه زما له چترې څخه کار واخه.

واورئ او ووایاست

مسلمان کس خیر غوښتونکی وي، د نورو له ښو څخه مننه کوي، د چا سپکاوی نه کوي، د بدبینۍ حس نه لري، زړه سواند او مهربانه وي، له اړو خلکو سره خواخوږي کوي او هېڅکله ورته زیان نه رسوي.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې د یو بل په مشورې د خیر رسولو څو بېلگې بیان کړئ.

وگورئ

په لاندې بېلگو کې د خیر رسولو او بد رسولو صفتونه جلا کړئ.

مرسته او خواخوږي	سپکول
نه قدرداني	قدرداني کول
مننه نه کول	پر ماشومانو رحم
دوستي او صمیمیت	بې احترامی
بد ویل او بد لیدل	خواخوږي کول

ځواب ورکړئ

د نورو د خیر غوښتنه څه گټه لري؟
ولې خیر غوښتونکی کس د ټولو خوښېږي؟

کورنۍ دنده

د خیر رسولو د گټو په هکله له مور او پلار سره بحث وکړئ.

له ناسمو کارونو لري والی

موخه: زده کوونکي به د ناسمو کارونو په زیانونو پوه شي او ترې لري به و اوسي.

وواياست

ستاسو په نظر ناسمې کړنې کومې دي؟
ولې غواړئ له ناسمو کارونو لري و اوسئ؟

وگورئ او وواياست

زيان رسول خطر لري.

د گل او گلدان ماتول ښه کار نه دی.

د ناپېژندل شوو توکو پورته کول خطر لري.

څارويو ته زیان رسول ښه کار نه دی.

واورئ او وواياست

جگړه، دعوا، دروغ ويل، بدې خبرې کول، څارويو او نباتاتو ته زیان رسول ښه کار نه دی.

په خپلو کې کار وکړئ

زده کوونکي دې په یوه ډله کې د دوو بدو کړنو نومونه واخلي. او د هغو زیان دې ووايي او پر وړاندې دې بله ډله د دوو ښو عملونو نومونه واخلي او گټې دې بیان کړي او بیا دې خپل نظرونه له یو بل سره تبادله کړي.

وگورئ

ښه او بد کارونه وپېژنئ.

بد کارونه

ښه کارونه

ځواب ورکړئ

ولې ښه کارونه ترسره کړو؟
څنگه کولای شو چې له بدو کارونو څخه ځان وساتو؟

کورنۍ دنده

د درې ښه کارونه له گټو سره یې او درې بد کارونه له زیانونو سره یې بیان او پرتله یې کړئ.

قهر

موخه: زده کوونکي به د قهر په لامل پوه شي او ځان به ترې وژغوري.

وواياست

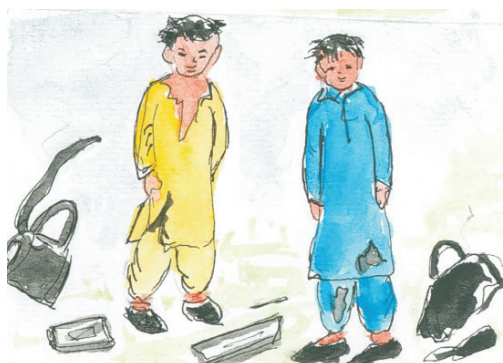

ستاسو په نظر ولې انسانان په قهر پېري؟

ستاسو په نظر څنگه د هغو شيانو مخه ونيسو چې د انسانانو د قهر

سبب کېږي؟

وگورئ او وواياست

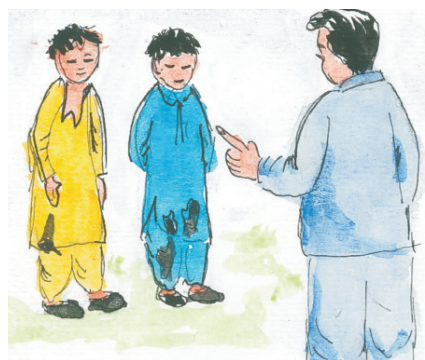
د جگړې زيان

حوصله نه کول د قهر او لانجې لامل کېږي.

غور نه نيول د ښوونکي د قهر سبب کېږي.

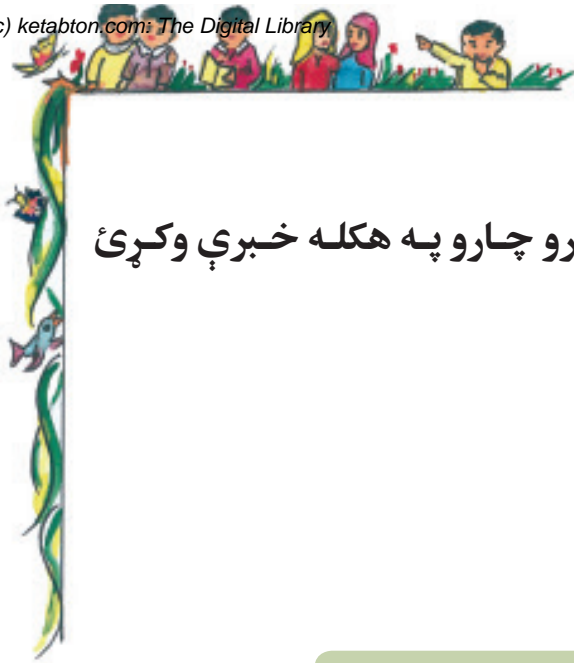

د قهر په وخت کې بايد د ښوونکي نصيحت ته غور شو.

واورئ او وواياست

* دعوي، کنځل، دروغ ويل، تور، درناوی نه کول، زيان رسول، نافرمانی، بي ځايه شوخي او... د نورو د قهر سبب کېږي چې بايد ډډه ورڅخه وشي.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې د قهر د له منځه وړلو د لارو چارو په هکله خبرې وکړئ او بیا د نظر تبادله وکړئ.

ووایاست او ترتیب یې کړئ

د قهر پر وخت نه کول

د قهر پر وخت کول

فکر او سنجش

جگړه او دعوه

بې احترامی

حوصله

چوپ اوسئ

کنځل مه کوئ

کوم شی مه ماتوئ

خپل ځای بدل کړئ

د قهر لامل ووايئ

پلمه لټول

ځواب ورکړئ

د قهر په وخت کې څه باید وکړئ؟

د قهر په وخت کې څه باید ونکړئ؟

کورنۍ دنده

څه چې د قهر کېدو د زیانونو په هکله پوهېږئ، خپلو دوستانو ته یې ووايئ.

دوستي

موخه: زده کوونکي به د دوستۍ په اهميت او اړتيا پوه شي، کوبښن به وکړي چې ښه ملگري پيدا کړي.

وواياست

- * ستاسو په نظر ولې بايد صميمي دوستان ولرو؟
- * ستاسو په نظر د ستونزو پر وخت له چا سره مشوره وکړو؟

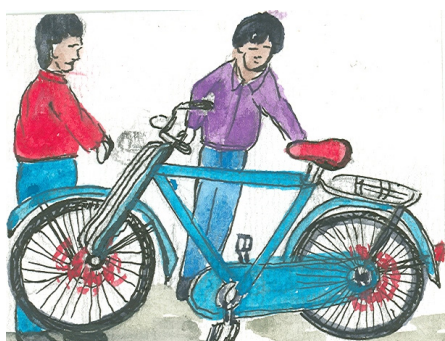
وگورئ او وواياست

په وار سره د دوستانو شيان ساتو.

له خپلې ملگري سره مرسته کوم.

خپل دوست ته بايسکل په امانت ورکوم.

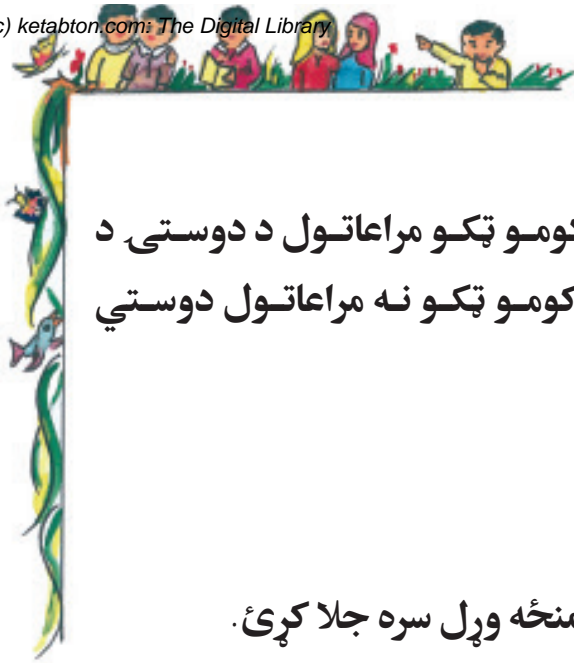
د انځورونو په هکله له خپل ملگري څخه مشوره غواړم.

واورئ او وواياست

* ښه دوست په سختو وختونو کې موږ يوازې نه پرېږدي، ښه دوست زموږ په خوښيو کې شريک وي، د ستونزو په له منځه وړلو کې له موږ سره مرسته کوي، د رښتينولۍ څخه کار اخيستل، د يو بل خبرو ته په درناوي غوږ نيول، غيبت او بد نه ويل، دوستي او صميميت زيات او دوامداره کوي.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې په مشورې ووايئ چې د کومو ټکو مراعاتول د دوستۍ د ساتنې او دوامداره کېدو لامل کېږي او د کومو ټکو نه مراعاتول دوستي له منځه وړي او انسان يوازې کوي.

وگورئ

په انځورونو کې دوستي ساتل او دوستي له منځه وړل سره جلا کړئ.

ځواب ورکړئ

له نورو سره د دوستۍ اهميت او اړتيا څه ده؟

څنگه کولای شو خپله دوستي وساتو؟

کورنۍ دنده

د دوستۍ د اړتيا او د يوه ښه دوست لرلو په هکله له مور او پلار سره بحث وکړئ.

له نورو سره خواخوږي

موخه: زده کوونکي به له نورو سره د خواخوږۍ په طريقو پوه شي او اهميت به يې درک کړي.

وواياست

❖ تاسو کله له چا سره خواخوږي کړې ده؟ د څه شي په هکله؟

❖ ستاسو په نظر له نورو سره خواخوږي ولې مهمه دي؟

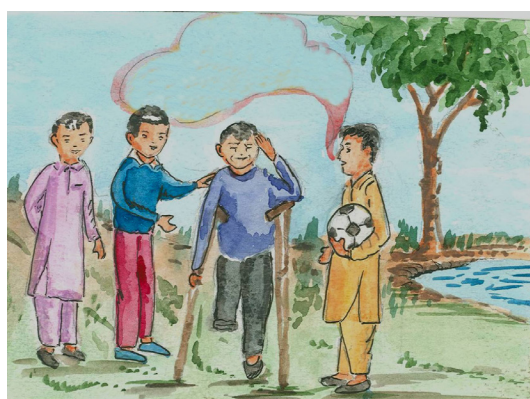
وگورئ او وواياست

د ملگرو خواخوږي، ما خوشحالي.

د ناروغ پوښتنه کوو.

همدردي د انسانانو د خوشحالي سبب کېږي.

له اړو کسانو سره بايد مرسته وکړو.

واورئ او وواياست

❖ د چا خبرو ته غوږ نيول، مهربانه اوسېدل، د چا په غم غمجنېدل، له اړو کسانو

سره مرسته کول، د ناروغانو د حال پوښتنه، له غريبانو سره مرسته او خواخوږي، دا

ټول له نورو سره د خواخوږۍ او همدردۍ طريقې دي.

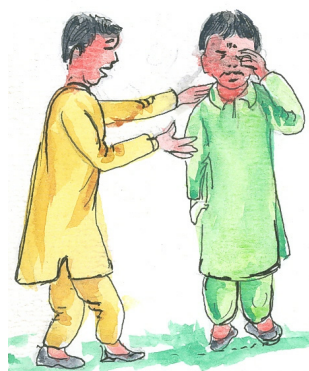
په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې له نورو سره د همدردۍ د گټو په هکله خبرې وکړئ او مثالونه یې ولیکئ.

وگورئ

هر یو کوم ډول خواخوږۍ ته اړتیا لري؟

ځواب ورکړئ

له اړو کسانو سره په څه ډول خواخوږي کوئ؟
له نورو سره د خواخوږۍ اهمیت څه دی؟

کورنۍ دنده

له نورو سره د خواخوږۍ د گټو په هکله له خپلو دوستانو سره خبرې وکړئ.

د چاپېريال خطرونه

موخه: زده کوونکي به د چاپېريال پر خطرونو پوه شي او ځان به ترې وساتي.

وواياست

★ د ژوند چاپېريال د خطرونو په هکله په څه پوهېږئ؟
★ ستاسو په نظر په چاپېريال کې بې پروايي د کومو خطرونو سبب کېږي؟

وگورئ او وواياست

له روان موټر څخه ښکته کېدل خطر لري.

هغه کار چې خطر لري.

له تشاب څخه وروسته په صابون د لاسونو مينځل.

د چاپېريال د ککړتيا مخه بايد ونيسو.

واورئ او وواياست

★ په موټر پسې منډې وهل، د برېښنا له مزو سره لوبې، توده هوا کې لوبې
کول، د کوڅې د څارويو ځورول، د ناپاکو خوړو خوړل، د غير صحي اوبو څښل
او د چاپېريال ککړول، دا ټول د خطر سبب کېږي.

په خپلو کې کار وکړئ

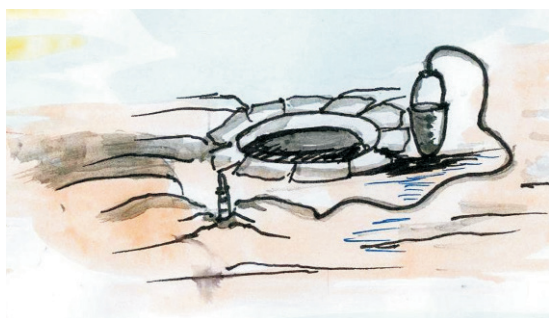

په ډلو کې د چاپیریال د خطرونو په هکله، په کوڅو کې له سپیو سره د مخامخ کېدو، د غیرصحي خوړو او اوبو څخه د گټې اخیستو د خطرونو په هکله خبرې وکړئ او بیا خپل نظر له یو بل سره شریک کړئ.

وگورئ

په هر انځور کې د کومو چاپیریالي خطرونو احساس کوئ؟

ځواب ورکړئ

د چاپیریال د خطرونو نومونه واخلي؟
څه ډول کولای شو د چاپیریال له خطرونو ځان وساتو؟

کورنۍ دنده

هغه خطرونه چې په چاپیریال کې ورسره مخامخ کېږئ، نومونه یې

واخلي.

د ماین، او ناچاوده توکو خطر ونه

موخه: زده کوونکي به د ماین، وسلو او ناچاوده توکو پر خطرونو پوه شي او ځان به ترې وساتي.

ووايست

* د ماین د خطرونو په هکله څه پوهېږئ؟

* ستاسو په نظر د ماین او ناچاوده توکو په هکله پوهه ولې مهمه ده؟

وگورئ او ووايست

د ماینونو ډولونه وپېژنئ.

په ویجاړو ځایونو کې د ماین او ناچاوده توکو خطر وي.

د ماین د چاودلو زیانونه.

واورئ او ووايست

* ماین او ناچاوده توکي په جگړه ځپلو ځایونو کې وي. چاودېدونکي توکي کله کله د ماشومانو د لوبو په سامانونو کې د قلم یا ساعت په بڼه ځای پر ځای شوي وي. هغو شیانو ته چې نه یې پېژنو، باید نږدې نه شو.

په خپلو کې کار وکړئ

په ډلو کې د ماین او ناپېژانده توکو په هکله خبرې وکړئ او نظرونه تبادله کړئ.

وگورئ او اړیکه یې پیدا کړئ

بې خطرہ

خطري

ځواب ورکړئ

د ماین او ناپېژندل شوو توکو څخه په څه ډول ځان ساتئ؟

کورنۍ دنده

د ماین او ناچاوده توکو له خطرونو څخه د ځان ساتنې په هکله څه چې پوهېږئ، نورو ته یې بیان کړئ.

شخصي حفظ الصحه

موخه: زده کوونکي به د شخصي روغتيا ساتنې پر اهميت پوه شي او د ځان ساتنه به وکړي.

وواياست

ستاسو په نظر ولې ځان پاک وساتو؟

کله مو فکر کړې چې ولې له خوړو څخه وروسته غاښونه او

لاسونه پرېمینځو؟

وگورئ او وواياست

د روغتيا ساتنې په خاطر غاښونه په برس يا مسواک مينځم.

د سپرې هوا په خاطر تودې جامې اغوندم.

ورزش کوو چې روغ واوسو.

له تېز لمر څخه ځان ساتو.

واورئ او وواياست

* پاکوالی د ایمان برخه ده. خپل لاسونه باید مخکې او وروسته له خوړو او له اودس ماتي وروسته، په اوبو او صابون سره پرېمینځو. شپه او سهار له خوړو څخه وروسته باید غاښونه مسواک يا برس کړو. ځان او جامې پاکې وساتو. نوکان مو لنډ کړو. تل ورزش وکړو او له خاورو او دوړو څخه ځان لرې وساتو.

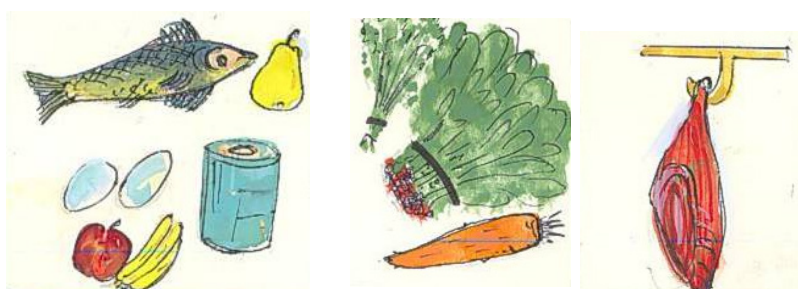
په خپلو کې کار وکړئ

* په ډلو کې مشوره وکړئ او ووايئ چې د اومو مېوو او ناپاکو ترکاريو خوړل او د ځان، جامو او چاپېريال ککړتيا زموږ په روغتيا څه اغېزه لري.

وگورئ

څه ډول له دې خوړو څخه گټه واخلو چې روغ و اوسو؟

ځواب ورکړئ

* د پاکوالي اهميت څه دی؟

* د ځان د سلامتيا لپاره بايد کوم کارونه ترسره کړو؟

کورنۍ دنده

* د بدن د پاکوالي په هکله چې څومره پوهېږئ، خپلو دوستانو ته يې بيان کړئ.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**